

”Jeg var mor for min egen mor”

Stina er 25 år gammel, og har været anbragt siden hun var 7 år.

I dag er hun ved at tage en erhvervsgrunduddannelse.

PROJEKT

Unik

Læs hendes historie herunder.

Før i tiden var jeg meget stille. Jeg sagde aldrig særlig meget, og jeg svarede næsten altid med et ”ja”, ”nej” eller ”måske”. Jeg var meget indelukket, og jeg snakkede sjældent med andre mennesker. Det var ikke fordi, jeg som sådan følte mig direkte ensom, men det var alligevel nok det, som jeg gjorde inderst inde. Jeg tror, at jeg havde lukket mig inde i mig selv, da der ikke var nogen, som forstod mig. Der var ingen, som gad at lytte til mig, og derfor måtte jeg klare mine problemer selv.

Hvis jeg endelig prøvede at åbne op og fortælle om, hvordan mit liv har været, så gik folk ligesom et skridt tilbage, og så har jeg tit tænkt: ”Er der noget galt med mig?” – ”Er det virkelig så slemt?”. Jeg har faktisk haft en stor vennekreds, hvor jeg flere gange har prøvet at spørge, om vi skulle mødes, men jeg har altid fået et ”nej”, og har igen tænkt: ”Er der så noget galt med mig?”, og til sidst måtte jeg simpelthen sige stop.

Jeg har boet 15 forskellige steder rundt omkring på Sjælland. Til at starte med var det både hos min mor, min far, min mormor og morfar, og hos min onkel. Resten af stederne jeg har boet har været botilbud, hvor jeg har boet forskellige steder siden, at jeg var ca. 11 år gammel. Da min mor sagde nej til familiepleje, hvilket jeg ikke har kunnet forstå, var botilbuddene den eneste mulighed, der var, og da jeg har været frivillig anbragt siden, at jeg var 7 år gammel, var det hende som bestemte. Jeg er egentlig blevet kastet frem og tilbage.

Min kæreste har fortalt mig, at han syntes, at mit blik var meget tomt inden, at jeg startede i Projekt UNIK. Dengang levede jeg fuldstændig inde i min helt egen verden – min egen lille boble, og min kæreste kunne lige så godt have talt til sit eget spejlbillede, for han fik intet svar fra mig.

På det tidspunkt havde vi et godt forhold, men jeg var meget lukket. Jeg sagde aldrig, hvis jeg havde en dårlig dag, da jeg ikke syntes, at han skulle blandes ind i det, men han kunne jo godt mærke det. Jeg tror, at han var bange for at spørge indtil det, der fyldte. Han har nok ikke vidst, hvordan han har skulle takle det, og så har han måske også været bange for at sige noget forkert, da jeg heller ikke var særlig god til at vise mine følelser.

Efter jeg flyttede sammen med min kæreste, tog jeg mig en snak med Ballerup Kommune, som faktisk ”smågrinte” lidt af min sag. Kommunen mente nemlig ikke, at jeg var så dårlig stillet, som Københavns Kommune som jeg boede i før - havde sagt, og i stedet for skulle have en værge, foreslog Ballerup Kommune mig, Projekt UNIK. På det tidspunkt anede jeg ikke, hvad det var eller hvad, det gik ud på, men de sagde, at jeg kunne komme ud til en samtale dagen efter, og det gjorde jeg så.

Dagen efter blev jeg mødt af Heidie (formanden), som jeg skulle snakke med. Jeg kan huske, at hun mødte mig med et stort kram, hvilket jeg faktisk havde lidt svært ved at forstå, men det var meget rart. Hun tilbød noget at drikke og spise, og jeg tænkte: ”Hold da op, her får man godt nok meget”. Efterfølgende fortalte hun så om hele Projekt UNIK, og det var helt vildt. Alligevel var jeg ret skeptisk, og jeg havde det sådan lidt: ”Hva’ faen er nu det for noget”. Jeg kunne slet ikke se det for mig, og jeg havde lidt følelsen af, at jeg ikke ville passe ind. Det var en meget mærkelig følelse, for jeg havde det faktisk fint, da jeg gik derfra, og efter samtalen med Heidie startede jeg til de individuelle samtaler. Det har været helt vildt godt for mig at starte, og efter 6-7 gange med de individuelle samtaler begyndte jeg at deltage i Café UNIK. Jeg synes virkelig, at det har været fedt at kunne spejle mig i nogle mennesker, som har haft det lige som mig. Jeg har altid følt, at jeg har været alene om min situation før, at jeg blev en del af projektet.

I dag bor jeg så i Ballerup Kommune i en lejlighed sammen med min kæreste, og historien om hvordan vi kom hertil, er faktisk lidt sjov. Min kæreste havde længe været skrevet op til at få en lejlighed, og så fik han pudsigt nok tilbudt en imens vi var på ferie i sommeren 2014. Hans mor skrev til os midt på ferien, at vi skulle ringe, hvilket vi gjorde. ”Du har fået tilbudt lejlighed” sagde hun til min kæreste, og hans reaktion kom grinende med et ”Når okay. Vi har så lige brugt alle pengene på en ferie”.

Da han fik lagt på, snakkede vi allerede om, at jeg skulle flytte med, og så gik planlægningen ellers i gang. Da vi kom hjem stod der næsten en lejlighed til rådighed til os med det samme, og det gik meget stærkt. Derfor måtte vi også lige stoppe op og høre ”en voksens” mening, men mine svigerforældre syntes, at det var en rigtig god idé, og de kunne ikke se nogen grund til, at vi skulle lade være. Jeg flyttede dog ikke fast med i starten - det var mere for at prøve det af et halvt til et helt års tid, men det gik jo heldigvis godt.

Den dag i dag mangler jeg stadig nogle, men der er faldet rigtig mange brikker på plads efter, at jeg er startet i projektet. Førhen forstod jeg slet ikke mig selv, men nu er jeg begyndt at forstå, hvem jeg selv er. Projekt UNIK hjælper altid, og de er der, når man har brug for dem. Projektet har virkelig lært mig at sætte nogle sunde grænser, specielt via de individuelle samtaler, hvor vi har sat nogle forskellige mål.

Jeg har altid haft et virkelig anstrengt forhold til min mor. Det har faktisk været svært med alting omkring hende. Hun sov jo altid, fra nat til dag – også gerne 3 nætter i træk. Nogle gange 14 dage i træk. Hvis jeg spurgte hende, hvad hun fejlede, sagde hun altid, at hun havde en vinterdepression. Den forsatte bare også i sommerperioderne, hvor hun stadigvæk kunne sove 14 dage i træk.

Da jeg mødte min kæreste mange år efter, spurgte min svigermor mig, hvad min mor fejlede, og da jeg fortalte hende, at hun havde en vinterdepression, vidste min svigermor godt, at det nok ikke kun var det, der var galt. Min mors humør har altid været meget svingende, og man ved aldrig om hun har en god eller dårlig dag, så man skal også tænke meget over, hvad man siger til hende.

I 2014 eller 2015 begyndte det hele så at give mening, da jeg fandt ud af, at min mor er manisk depressiv. Jeg har jo hele mit liv troet, at hun havde en vinterdepression, så det hjalp at finde ud af, hvad hun fejlede. Jeg fik svar på, hvorfor hendes humør svinger hele tiden og hvorfor hun altid er så træt. Hun kan jo for eksempel finde på at spørge, om vi skal finde dag, og hvis min kæreste og jeg svarer, at vi lige skal se på det, men muligvis godt kan, så tror hun med det samme, at så sker det, at vi kommer på selve dagen. Hvis jeg så skriver, at det ikke kan lade sig gøre, så falder der brænde ned, så er jeg en lort og en skid og det kan hun slet ikke have. Jeg er det hele på en gang, og det fortæller hun mig. Andre gange lægger hun røret på.

Det var altid mig, der skulle stå der. Det var mig, der skulle være der, og sådan har det været siden 2010, da min mormor gik bort. Det var hende, der ellers havde været der for min mor. Hun plejede at smide alt, hvad hun havde i hænderne for at komme til min mor. Efter blev det så mig – mig der skulle smide alt, hvad jeg havde i hænderne. Jeg var stort set mor for min egen mor.

Det kan jeg stadigvæk godt være i perioder, men nu har jeg lært at sætte nogle grænser. Jeg ringer ikke til nogle, og andre ringer ikke til mig efter kl. 20.00. Fra kl. 20.00 og frem til næste morgen – har jeg min egen tid. Det er også blevet bedre, da min mor ligesom ikke er det tredje hjul i vores forhold længere. Det syntes min kæreste meget i starten, og det valgte han og lade vær med at fortælle mig. Det er faktisk først fornyeligt, at han har fortalt det. Til at starte med blev jeg sur indeni mig selv og tænkte: ”Hvorfor fanden siger han først det nu?”, men efter blev jeg glad, og jeg kan godt forstå, at han ikke har fortalt mig det før nu. Han har jo også syntes, at min mor har fyldt meget.

Se tingene i øjnene

Det har virkelig hjulpet mig, at Projekt UNIK har hjulpet mig med at erkende mine problemer/de ting, som jeg har at slås med. De har været gode til at hjælpe mig med at forstå, at det er okay, hvis ikke jeg forstår alting. Nu tør jeg jo faktisk sige min mening højt, og hvis der er noget, jeg ikke forstår, så spørger jeg gerne, om det kan forklares igen – i stedet for bare at sige ”ja ja”, som jeg gjorde førhen uden at forstå noget som helst. Før projektet havde jeg det også meget svært med øjenkontakt, men nu har jeg det helt fint med at kigge de andre unge i øjnene, når vi snakker sammen – nu skal der nærmest være øjenkontakt hele tiden.

Samtidig har mit sociale netværk også udviklet sig efter, at jeg er startet i projektet, og igen tror jeg, at det er fordi, vi på kryds og tværs kan spejle os i hinanden. På den måde har jeg også åbnet op for mig selv. Hvis folk kommer og har en lorte dag, så er det helt fair, og omvendt kan jeg også komme og sige, at jeg har en dårlig dag, da det bliver accepteret. Det blev jeg ikke før.

Førhen lod jeg problemerne ligge, hvis jeg stødte på et eller flere bump. Jeg snakkede ikke om tingene, jeg lod dem faktisk bare være. Støder jeg på et bump nu, så klarer jeg det, hvis jeg forstår det, og forstår jeg det ikke, så spørger jeg om hjælp i forhold til, hvordan jeg skal takle det, og for at få nogle råd.

På den måde har jeg rykket mig rigtig meget, da jeg er blevet mere åben i forhold til at snakke med andre og i forhold til at være ærlig. Jeg er blevet bedre til at snakke om tingene, og jeg kan nu godt fortælle hvorfor, at jeg for eksempel har en dårlig dag i stedet for at klare det selv. Jeg behøver ikke længere at sidde med tingene selv, og det er mega fedt at vide, at hvis der kommer et bump på vejen, så har jeg nogle at kontakte. Jeg er jo også blevet meget bedre til at vise mine følelser - også i mit forhold. Nu taler vi jo nærmest om alt, og jeg kan sagtens komme til min kæreste, hvis jeg har en øv dag, hvis min mor har været en lort igen eller hvis kommunen ikke vil høre på mig. Jeg siger ikke, at han skal komme med råd, men vi kan snakke om tingene, så vores forhold nu – efter jeg er startet i projektet, er blevet meget bedre.

Jeg har faktisk en sød lille historie, som jeg gerne vil dele her til sidst:

Jeg har fra projektet fået sådan en lille sten/et smykke formet som et hjerte, som sidder ude i mine nøgler. Det er egentlig sådan, at jeg altid har haft et ord, som jeg ikke kan sige højt til folk. Ikke engang til min kæreste, selvom vi har været sammen i over 5 år. Det er de ord, man siger, når man godt kan lide hinanden altså: ”Jeg elsker dig”. Jeg kan for eksempel godt sige til min svigermor: ”Eeej, jeg kan godt lide min kæreste – jeg elsker ham”, men jeg kan ikke sige det til min kæreste. Ikke direkte. Jeg kan sagtens sige: ”Jeg kan godt lide dig” foran ham og alle mulige andre ord, men jeg kan overhovedet ikke få de 3 særlige ord ud. Når jeg så giver ham den her lille sten, som sidder i mine nøgler, så ved han, hvad det betyder. Det har Projekt UNIK nemlig hjulpet med at fortælle ham, da jeg ikke selv kunne. Nu ved han så, hvad jeg vil sige, når han får den her sten. Han ved, at det er min måde at fortælle det på.

Her er Stina i dag

- Stina er i gang med en erhvervsgrunduddannelse (EGU)
- Hun har klaret 3 eksaminer med flotte resultater
- Hun bor sammen med sin kæreste
- Hun er blevet mere åben og empatisk
- Hun har lært at sige fra og sætte sunde grænser
- Hun har lært at mærke sine egne behov
- Hun deltager forsat i netværksgruppen
- Stina har en klar plan for uddannelse de næste år

Yderligere behov for støtte gennem Projekt UNIK

Stina ved start i Projekt UNIK

- Støtte til at gennemføre sidste del af folkeskolen
- Hjælp til at finde videre uddannelse (Erhvervsgrunduddannelse)
- Hjælp til at få rette beløb udbetalt ang. skoleydelse
- Hjælp til feriepenge
- Hjælp til at finde ud af, hvordan man overholder ferieloven
- Støtte til at gennemføre mentor uddannelsen i Projekt UNIK
- Støtte/talerør til henvendelser på kommunen og produktionsskolen

Stina 2 år i Projekt UNIK

- Praktik i Børns Trivsel
- Støtte til at fastholde motivationen i forhold til uddannelse (Erhvervsgrunduddannelse)
- Ekstra guidning i forhold til håndtering af sin mor
- Hjælp til sine sagsakter samt gennemgang af disse v. Bente Nielsen/Mikado
- Hjælp til at blive testet for ordblindhed
- Hjælp til at lave et CV
- Støtte/talerør til henvendelser på kommunen og produktionsskolen

Stina 3 år i Projekt UNIK

- Praktik i Børns Trivsel
- Mange samtaler om eksaminer
- Hjælp til at få en IT rygsæk
- Hjælp til opklaring omkring indkaldelse til samtale i kommune, hun ikke bor i
- Støtte/talerør til henvendelser på kommunen og produktionsskolen
- Støtte til at gennemføre uddannelse i Smart Recovery